

MINISTARSTVO PRAVOSUDA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

Zagreb, rujan 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o sudskim pristojbama sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15) propisuje se način naplate sudskih pristojbi za radnje koje sud poduzima na zahtjev stranke u sudskim postupcima.

Izradi novog Prijedloga zakona o sudskim pristojbama pristupilo se prije svega radi uvođenja odnosno daljnjeg poticanja elektroničke komunikacije sa sudovima te radi usklađivanja s drugim važećim propisima koji su stupili na snagu nakon zadnjih izmjena i dopuna Zakona o sudskim pristojbama, a posebno uzimajući u obzir činjenicu da je nakon donošenja 1995. važeći tekst Zakona mijenjan šest puta.

Glavni ciljevi donošenja novog Zakona o sudskim pristojbama su:

- poticanje elektroničke komunikacije između sudova i sudionika u sudskim postupcima, iz kojeg se razloga predlaže smanjenje sudskih pristojbi za podneske podnesene elektroničkim putem u iznosu od 50% od propisane pristojbe, s tim da se za podneske koje stranka podnese elektroničkim putem plaća pristojbu u trenutku podnošenja podneska, dok za podneske koje stranka od suda zaprimi elektroničkim putem, pravo na umanjenje od 50% iznosa sudske pristojbe ima samo ako pristojbu plati u roku tri dana od zaprimanja podneska
- usklađivanje pojedinih odredbi Zakona s odredbama drugih propisa
- izdvajanje Tarife sudskih pristojbi kojom se utvrđuju iznosi pristojbenih obveza za pojedine vrste sudskih postupaka i sudskih radnji iz ovog Zakona i njezino propisivanje Uredbom o Tarifi sudskih pristojbi koju donosi Vlada Republike Hrvatske omogućit će se fleksibilnost i pojednostavljenje postupaka potrebnih izmjena i dopuna Tarife.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu predloženog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) U postupku pred sudovima plaćaju se sudske pristojbe (u daljnjem tekstu: pristojbe) u skladu s odredbama ovog Zakona i u visini utvrđenoj Tarifom sudskih pristojbi (u daljnjem tekstu: Tarifa).

(2) Tarifu iz stavka 1. ovog članka uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 2.

Pristojbe se plaćaju u:

1. parničnom postupku
2. izvanparničnom postupku
3. ovršnom postupku
4. ostavinskom postupku
5. zemljišnoknjižnom postupku
6. kaznenom postupku po privatnoj tužbi
7. postupku u upravnim sporovima
8. postupku upisa u sudski registar
9. postupku stečaja i likvidacije
10. drugim slučajevima propisanim zakonom.

Članak 3.

(1) Pristojbe propisane ovim Zakonom dužna je platiti stranka na čiji se zahtjev ili u čijem se interesu poduzimaju radnje propisane zakonom.

(2) Za odluke prvostupanjskog suda pristojbu je dužna platiti stranka koja pokreće postupak.

(3) Ako su prema ovom Zakonu dvije ili više osoba obvezne zajedno platiti pristojbu, njihova obveza je solidarna.

Članak 4.

Obveza plaćanja pristojbe, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, nastaje:

1. za podneske (tužbe, pravne lijekove, prijedloge za ovrhu i dr.) u trenutku kada se predaju, a za podneske dane na zapisnik kada zapisnik bude dovršen
2. za odgovor na tužbu po pravomoćnom završetku postupka za svaku stranku razmjerno uspjehu u parnici
3. za sudske prijepise kada se zatraže
4. za sudske odluke kada se stranci ili njenom zastupniku dostavi prijepis odluke, osim za odluku o prijedlogu za ovrhu, protuovrhu, osiguranje dokaza ili osiguranje po zakonu kojim se uređuje provedba ovrhe te odluku povodom tužbe kojom se predlaže izdavanje platnog naloga, za koje obveza plaćanja pristojbe nastaje u trenutku podnošenja prijedloga ili tužbe

5. u upravnom sporu u roku od osam dana od primitka naloga za plaćanje pristojbe
6. za zemljišnoknjižne upise u trenutku njihovog predlaganja
7. za ostale radnje u trenutku njihovog poduzimanja.

Članak 5.

- (1) Pristojbe propisane Tarifom plaćaju se bezgotovinski, gotovinski ili u državnim biljezima emisije Republike Hrvatske.
- (2) Podaci o načinu plaćanja sudske pristojbe ističu se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča, mrežnim stranicama sudova i u sudskim pisarnicama.
- (3) Pristojbe se bezgotovinski i gotovinski plaćaju u korist računa proračunskih prihoda od sudskih pristojbi.
- (4) Pristojba u gotovom novcu može se platiti i u računovodstvu suda, koje je dužno u roku od pet dana od dana naplate taj novac uplatiti u proračunski prihod od sudskih pristojbi.
- (5) Potvrda o uplati pristojbe prilaže se uz podnesak za koji je pristojba plaćena uz naznaku stranaka u postupku, a kada se podnosi potvrda o plaćenju pristojbi za sudsku odluku, podnositelj treba naznačiti za koju odluku plaća pristojbu.
- (6) U državnim biljezima pristojbe se mogu platiti ako je iznos pristojbi manji od 100 kuna.
- (7) Državni biljezi lijepe se na podnesku ili sudskom spisu i poništavaju štambiljem „poništeno“ ili na drugi odgovarajući način.
- (8) Na zahtjev stranke koja je sudsku pristojbu platila u državnim biljezima sud će stranci izdati potvrdu o plaćenju pristojbi.

Članak 6.

Iznosi pristojbi izražavaju se u apsolutnom iznosu u kunama i u postocima.

Članak 7.

- (1) Za podneske koji se podnose u elektroničkom obliku sukladno posebnim propisima putem informacijskog sustava u primjeni u poslovanju suda pristojba se plaća u trenutku njihovog podnošenja u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom.
- (2) Za zemljišnoknjižne upise za koje je podneskom iz stavka 1. ovog članka predložen upis u zemljišnu knjigu pristojba se plaća u trenutku predlaganja upisa u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom.
- (3) Na odluke koje sud dostavlja u elektroničkom obliku sukladno posebnim propisima putem informacijskog sustava u primjeni u poslovanju suda pristojba se plaća u visini polovice propisanog iznosa pristojbe utvrđene Tarifom ako je uplaćena u roku od tri dana od dana elektroničke dostave odluke.

Članak 8.

Pravo na naplatu pristojbe zastarijeva za pet godina od isteka godine u kojoj je trebalo platiti pristojbu.

Članak 9.

Prihodi od sudskih pristojbi kao javnih davanja su prihodi državnog proračuna Republike Hrvatske.

II. OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA PRISTOJBE

Članak 10.

(1) Stranka koja nije u mogućnosti platiti sudsku pristojbu bez štetnih posljedica za uzdržavanje sebe i svoje obitelji može podnijeti zahtjev za oslobođenje od plaćanja pristojbe sukladno posebnim propisima.

(2) Oslobođenje od plaćanja pristojbi dano u kaznenom postupku primjenjuje se i u postupku ovrhe odluka donesenih u tom postupku, ako se provedba ovrhe zahtijeva ili predlaže u roku od tri mjeseca od dana kada je odluka stekla svojstvo ovršnosti.

Članak 11.

(1) Od plaćanja pristojbi oslobođeni su:

1. Republika Hrvatska i tijela državne vlasti
2. osobe i tijela koja obavljaju javne ovlasti u postupcima proizašlim iz obavljanja tih ovlasti
3. radnici u sporovima i drugim postupcima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz radnog odnosa
4. službenici i namještenici u upravnim sporovima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz službeničkih odnosa
5. invalidi Domovinskog rata, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
6. supružnici, djeca i roditelji branitelja poginulih, nestalih i zatočenih u Domovinskom ratu, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
7. supružnici, djeca i roditelji poginulih, nestalih i zatočenih u Domovinskom ratu, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
8. prognanici, izbjeglice i povratnici, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
9. korisnici socijalne skrbi koji primaju zajamčenu minimalnu naknadu
10. humanitarne organizacije i organizacije koje se bave zaštitom osoba s invaliditetom i obitelji poginulih, nestalih i zatočenih u obavljanju humanitarne djelatnosti
11. djeca kao stranke u postupcima radi uzdržavanja ili u postupcima o tražbinama na temelju tog prava
12. stranke koje pokreću postupke radi utvrđivanja majčinstva ili očinstva i postupke radi troškova koji su nastali trudnoćom i porodom izvanbračnog djeteta
13. stranke koje traže vraćanje poslovne sposobnosti
14. maloljetnici u postupcima davanja dopuštenja za sklapanje braka
15. stranke u postupcima radi predaje djeteta i radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom
16. stranke koje pokreću postupke o pravima iz obveznog mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja, o pravima nezaposlenih osoba na temelju propisa o zapošljavanju i pravima s područja socijalne skrbi
17. stranke koje pokreću postupke za zaštitu ustavom zajamčenih ljudskih prava i sloboda protiv konačnih pojedinačnih akata

18. stranke koje pokreću postupke o naknadi štete zbog onečišćenja okoliša

19. sindikati i udruge sindikata više razine u parničnim postupcima za sudsku nadomjesnu suglasnost i u kolektivnim radnim sporovima te sindikalni povjerenici u parničnim postupcima u obavljanju ovlasti radničkog vijeća

20. potrošači kao stečajni dužnici

21. druge osobe i tijela kada je to propisano posebnim zakonom.

(2) Strana država oslobođena je od plaćanja pristojbi ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom ili pod uvjetom uzajamnosti.

(3) U slučaju sumnje o postojanju uvjeta iz stavka 2. ovog članka, sud će zatražiti objašnjenje od Ministarstva pravosuđa.

(4) Odredba stavka 1. točke 10. ovog članka odnosi se na one humanitarne organizacije koje odlukom odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(5) Odredba stavka 1. ovog članka ne odnosi se na tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim ako sukladno posebnom zakonu na njih nije preneseno obavljanje javnih ovlasti.

Članak 12.

(1) Ako više osoba zajednički preda podnesak i poduzima radnje u postupku, a jedna ili više njih je oslobođena plaćanja pristojbe, osoba koja nije oslobođena plaća pristojbu samo prema vrijednosti onog dijela predmeta spora koji otpada na nju.

(2) Ako je vrijednost predmeta spora određena primjenom odredaba članaka 14. do 21. ovog Zakona i ako se drugačije ne može utvrditi vrijednost dijela predmeta spora koji otpada na osobu koja nije oslobođena plaćanja pristojbe, vrijednost dijela predmeta spora koja otpada na osobu koja nije oslobođena plaćanja pristojbe utvrdit će se tako da se ukupna vrijednost predmeta spora podijeli brojem osoba koje zajednički nastupaju u postupku.

(3) ako je vrijednost predmeta spora određena primjenom odredaba članka 25. ovog Zakona, vrijednost dijela predmeta spora koja otpada na osobu koja nije oslobođena plaćanja pristojbe utvrdit će se tako da se ukupna vrijednost predmeta spora podijeli brojem osoba koje zajednički nastupaju u postupku.

Članak 13.

(1) Kada stranka oslobođena od plaćanja pristojbi uspije u postupku, pristojbe koje bi trebala platiti da nije bila oslobođena plaća stranka koja nije oslobođena od plaćanja pristojbi, i to u omjeru u kojem je oslobođena stranka uspjela u postupku.

(2) Obveza plaćanja pristojbe iz stavka 1. ovog članka nastaje nakon pravomoćnog završetka postupka.

III. UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI RADI NAPLATE PRISTOJBE

1. U parničnom postupku

Članak 14.

(1) U parničnom postupku pristojbe se plaćaju prema vrijednosti predmeta spora.

(2) Vrijednost predmeta spora radi naplate pristojbe (u daljnjem tekstu: vrijednost predmeta spora) utvrđuje se prema vrijednosti koju predmet spora ima u vrijeme podnošenja tužbe.

(3) Za utvrđivanje vrijednosti predmeta spora na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 15.

Kada je predmet spora pravo na uzdržavanje ili potraživanje pojedinih iznosa zakonskog uzdržavanja, vrijednost predmeta spora utvrđuje se prema zbroju zatraženih davanja za tri mjeseca ako se uzdržavanje ne traži za kraće vrijeme.

Članak 16.

(1) Vrijednost predmeta spora kada je jednom tužbom obuhvaćeno više zahtjeva protiv istog tuženika, bez obzira temelje li se svi zahtjevi na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi ili ne, određuje se prema zbroju vrijednosti svih zahtjeva.

(2) Vrijednost predmeta spora u slučaju suparničarstva kada su predmet spora zahtjevi ili obveze iste vrste koje se temelje na bitno istovrsnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi te ako postoji stvarna i mjesna nadležnost istog suda za svaki zahtjev i za svakog tuženika, određuje se prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva.

(3) Vrijednost predmeta spora određuje se prema zahtjevu čija je vrijednost veća u slučaju kada su jednom tužbom obuhvaćena dva ili više tužbenih zahtjeva koji su u međusobnoj vezi, tako da sud sljedeći od tih zahtjeva prihvati, ako nađe da je neosnovan onaj zahtjev koji je istaknut ispred njega te u slučaju kada su jednom tužbom obuhvaćena dva ili više tuženika prema kojima se ističe isti zahtjev ili se prema pojedinim od njih ističu različiti zahtjevi koji su u međusobnoj vezi, a isti sud je stvarno i mjesno nadležan za svaki od tih zahtjeva, i to tako da sud prihvati zahtjev prema sljedećem tuženiku ako je pravomoćno odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega.

Članak 17.

U parnicama za diobu imovine kao vrijednost predmeta spora uzima se vrijednost onog dijela imovine za koju tužitelj traži da se diobom izdvoji.

Članak 18.

Kada je predmet spora pravo na nasljeđivanje na cijeloj ostavini, kao vrijednost predmeta spora uzima se vrijednost nasljednog dijela, a ako je predmet spora dio ostavine ili određena stvar iz ostavine, kao vrijednost predmeta spora uzima se samo vrijednost tog dijela ostavine ili stvari.

Članak 19.

U parnicama u kojima je predmet spora izvršenje kakve radnje, trpljenje, nečinjenje, izjava volje, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja određenog prava ili pravnog odnosa ili utvrđivanje istinitosti ili neistinitosti neke isprave, kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos koji je tužitelj naznačio u tužbi, ali ne manji od 10.000,00 kuna.

Članak 20.

(1) U parnicama za poništenje pravorijeka arbitraže kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos koji je stranci dosuđen, a ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos, mjerodavna je vrijednost koju je tužitelj naznačio u tužbi, ali ne manja od 50.000,00 kuna.

(2) U parnicama za proglašenje prestanka važnosti ugovora o arbitraži, kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos od 50.000,00 kuna.

Članak 21.

(1) Kao vrijednost predmeta spora uzima se:

1. u sporovima o otkazu ugovora o najmu ili zakupu jednogodišnji iznos najamnine ili zakupnine, ali ne manji od 20.000,00 kuna

2. u sporovima zbog smetanja posjeda iznos od 5.000,00 kuna

3. u sporovima radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva ili majčinstva iznos od 5.000,00 kuna

4. u sporovima radi utvrđivanja postojanja ili nepostojanja braka, poništaja braka ili razvoda braka iznos od 5.000,00 kuna

5. u sporovima o utvrđivanju reda prvenstva tražbina u ovršnom postupku visina potraživanja, ali ne u iznosu većem od 10.000,00 kuna.

(2) Kada se zajedno s bračnim sporom ili sporom radi utvrđivanja očinstva ili majčinstva raspravlja i o zahtjevu za uzdržavanje djeteta ili bračnog druga, plaća se samo jedna pristojba, i to prema vrijednosti prema kojoj se pristojba plaća za bračni spor ili za spor o utvrđivanju očinstva ili majčinstva.

(3) Kada se traži osiguranje dokaza prije pokretanja parnice, kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos od 5.000,00 kuna.

2. U postupku u upravnim sporovima

Članak 22.

(1) Pristojbe u upravnom sporu plaćaju se samo ako sud odbije tužbeni zahtjev ili odbaci tužbu.

(2) U upravnim sporovima plaća se pristojba iz članka 25. ovog Zakona.

3. U ostalim postupcima

Članak 23.

Za plaćanje pristojbe u ostalim postupcima vrijednost predmeta postupka utvrđuje se odgovarajućom primjenom odredaba ovog Zakona koje važe za parnični postupak, ako Tarifom nije drukčije propisano.

4. U postupku po pravnim lijekovima

Članak 24.

(1) Ako je za plaćanje pristojbe za pravni lijek mjerodavna vrijednost predmeta spora, pristojba za pravni lijek plaća se prema vrijednosti predmeta spora utvrđenoj u prvostupanjskom postupku.

(2) Pristojba za pravni lijek kojom se odluka pobija samo u jednom dijelu plaća se prema vrijednosti pobijanog dijela.

(3) Pristojba za pravni lijek kojeg podnose obje stranke određuje se posebno za svaku stranku, prema vrijednosti onog dijela odluke koji se pobija pravnim lijekom.

(4) Pristojba za pravni lijek koji se podnosi samo protiv odluke o troškovima postupka ili o sporednim potraživanjima plaća se prema iznosu troškova postupka ili sporednih potraživanja.

5. Neutvrdiva vrijednost predmeta spora

Članak 25.

Kada se vrijednost predmeta spora ne može utvrditi prema posebnim propisima i prema odredbama ovoga Zakona, kao vrijednost predmeta spora uzima se iznos od 10.000,00 kuna.

6. Promjena vrijednosti predmeta spora tijekom postupka

Članak 26.

(1) Ako sud utvrdi novu vrijednost predmeta spora, pristojba se plaća prema novoj vrijednosti predmeta spora od dana donošenja rješenja.

(2) Ako se vrijednost predmeta spora promijeni zbog preinačenja zahtjeva ili djelomičnog rješenja zahtjeva, kao vrijednost predmeta spora uzima se promijenjena vrijednost za sve podneske i radnje nakon takve promjene.

IV. EVIDENCIJE PRISTOJBI

Članak 27.

(1) Sud vodi evidencije utvrđenih pristojbenih obveza te plaćenih i neplaćenih pristojbi.

(2) Sud posebno vodi evidenciju utvrđenih pristojbenih obveza koje treba platiti oslobođena osoba, ako u postupku sudjeluju osoba oslobođena od plaćanja pristojbi i osoba koja nije oslobođena.

(3) Evidencija pristojbi iz stavka 2. ovog članka zaključuje se nakon završetka postupka.

(4) Kada se postupak završi na način propisan člankom 13. ovog Zakona, sud će prema članku 28. ovog Zakona izdati nalog za plaćanje pristojbe osobi koja je obvezna platiti pristojbu.

(5) Sadržaj i način vođenja evidencija iz ovog članka propisat će ministar pravosuđa nalogom.

V. POSTUPAK RADI NAPLATE NEPLAĆENE PRISTOJBE

Članak 28.

(1) Sud će upozoriti stranku koja je nazočna sudskoj radnji za koju treba platiti pristojbu, a pristojbu nije odmah platila, da u roku od tri dana plati pristojbu te će stranci dati podatke o iznosu sudske pristojbe i broju računa prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske na koji je potrebno izvršiti uplatu.

(2) U upozorenju iz stavka 1. ovog članka stranci će se skrenuti pozornost na posljedice ne plaćanja pristojbe u tom roku, a u sudskom spisu će se naznačiti dano upozorenje.

(3) Ako stranka ne postupi po upozorenju iz stavka 1. ovog članka, sud će donijeti rješenje o pristojbi kojim će stranku pozvati na plaćanje pristojbe u roku od osam dana od dostave rješenja.

(4) Ako stranka nije bila nazočna sudskoj radnji za koju mora platiti pristojbu, sud će donijeti rješenje o pristojbi kojim će stranku pozvati da u roku od osam dana od dostave rješenja plati pristojbu i upozoriti je na posljedice iz članka 30. ovog Zakona.

(5) Kada putem pošte primi podnesak za koji pristojba nije plaćena ili nije u cijelosti plaćena, sud će donijeti rješenje o pristojbi kojim će pozvati podnositelja podneska da u roku od osam dana od dana dostave rješenja plati pristojbu te će ga upozoriti na posljedice iz članka 30. ovog Zakona.

(6) Rješenje o pristojbi donosi i sve radnje u postupku naplate pristojbe poduzima službenik suda koji je za to ovlašten godišnjim rasporedom poslova.

(7) Rješenje o pristojbi sadrži OIB stranke i nalog stranci da utvrđeni iznos pristojbe u propisanom roku uplati na račun prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i nalog Financijskoj agenciji za provedbu ovrhe na novčanim sredstvima stranke sa svih njezinih računa i oročenih novčanih sredstava prema odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima, u slučaju ako stranka ne plati pristojbu.

(8) Rješenje o pristojbi dostavlja se stranci, a ako stranka ima punomoćnika ili zastupnika, dostavlja se punomoćniku ili zastupniku.

(9) Na rješenje o pristojbi iz stavka 3. i 5. ovog članka plaća se dodatna pristojba u iznosu od 100,00 kuna.

Članak 29.

(1) Protiv rješenja o pristojbi iz članka 28. ovog Zakona stranka može u roku od tri dana od dana kada joj je rješenje dostavljeno podnijeti prigovor prvostupanjskom sudu.

(2) Prvostupanjski sud može u povodu podnesenog prigovora rješenjem, koje se mora otpremiti stranci u roku od tri dana, odbaciti prigovor kao nepravodoban, nepotpun ili nedopušten; odbiti prigovor kao neosnovan i potvrditi pobijano rješenje; uvažiti prigovor i rješenje preinačiti ili ukinuti te prema potrebi predmet vratiti na ponovni postupak.

(3) Na rješenje o prigovoru se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 28. stavka 7. ovog Zakona.

(4) Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka stranka može izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana kad ga je primila, a o žalbi odlučuje drugostupanjski sud.

(5) Drugostupanjskom sudu dostavlja se žalba i preslika dijela spisa na koji se žalba odnosi.

(6) Drugostupanjski sud mora u roku od osam dana od dana kad je primio žalbu iz stavka 4. ovog članka dostaviti prvostupanjskom sudu rješenje o žalbi.

(7) Postupak ne smije zastati zbog toga što je stranka podnijela prigovor odnosno izjavila žalbu u skladu s odredbama ovog članka.

(8) Ako je stranka pravodobno podnijela prigovor iz stavka 1. ovog članka, rok za plaćanje pristojbe teče od dostave rješenja o prigovoru, a u slučaju da je stranka pravodobno podnijela i žalbu iz stavka 4. ovog članka rok za plaćanje pristojbe teče od dostave rješenja drugostupanjskog suda o žalbi.

Članak 30.

(1) Ako stranka ne plati pristojbu u propisanom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud, sud će u daljnjem roku od 15 dana na rješenje o pristojbi odnosno na rješenje o prigovoru staviti potvrdu o ovršnosti te ga dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

(2) Isprave iz stavka 1. ovog članka predstavljaju osnovu za plaćanje u smislu zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

(3) Ako Financijska agencija u roku od tri godine ne provede ovrhu na novčanim sredstvima i oročenim novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu pristojbene obveze, dostavit će osnovu za plaćanje iz stavka 2. ovog članka nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija prema prebivalištu odnosno sjedištu stranke radi provedbe ovrhe na njezinoj cjelokupnoj imovini prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(4) Ako Financijska agencija ne može provesti ovrhu na novčanim sredstvima i oročenim novčanim sredstvima stranke jer stranka u jedinstvenom registru računa koji vodi Financijska agencija nema otvorenih računa niti oročenih novčanih sredstava u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu pristojbene obveze, dostavit će odmah osnovu za plaćanje iz stavka 2. ovog članka nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija prema prebivalištu odnosno sjedištu stranke radi provedbe ovrhe na njezinoj cjelokupnoj imovini prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(5) Ako stranka nema prebivalište odnosno sjedište na području Republike Hrvatske u slučajevima iz stavka 3. i 4. ovog članka, Financijska agencija će dostaviti osnovu za plaćanje iz stavka 1. ovog članka ispostavi područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija prema sjedištu suda koji je donio predmetnu osnovu za plaćanje.

(6) Naplaćena pristojba uplaćuje se na račun prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, a o izvršenoj naplati obavijestit će se sud.

Članak 31.

Prvostupanjski sud nadležan je za poduzimanje radnji u postupku radi naplate neplaćene pristojbe.

VI. VRAĆANJE PRISTOJBE

Članak 32.

(1) Pravo na vraćanje pristojbe ima osoba koja je platila pristojbu koju uopće nije morala platiti ili je pristojbu platila u iznosu većem od propisanog, kao i osoba koja je platila pristojbu za određenu sudsku radnju, a ta radnja nije obavljena.

(2) Osoba koja je platila pristojbu za sudsku radnju koja nije obavljena, ne može tražiti vraćanje pristojbe za podnesak kojim je zahtijevala obavljanje radnje.

Članak 33.

(1) Zahtjev za vraćanje pristojbe podnosi se prvostupanjskom sud u roku tri mjeseca od dana kada je pristojba pogrešno uplaćena ili od dana saznanja da radnja nije obavljena.

(2) Vraćanje pristojbe ne može se tražiti nakon proteka jedne godine od dana kada je plaćena pristojba.

Članak 34.

(1) Zahtjev za vraćanje pristojbe sud će, uz očitovanje o osnovanosti zahtjeva, dostaviti Ministarstvu pravosuđa radi donošenja rješenja.

(2) Protiv rješenja iz stavaka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 35.

U postupku radi vraćanja pristojbe ne plaća se sudska pristojba.

VII. NADZOR NAD NAPLATOM PRISTOJBE

Članak 36.

Nadzor nad primjenom propisa o sudskim pristojbama i nadzor nad naplatom sudskih pristojbi obavljaju neposredno viši sud, Ministarstvo financija i Ministarstvo pravosuđa.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Ako je pristojbena obveza za podneske, radnje i isprave nastala do dana stupanja na snagu ovog Zakona, pristojba se plaća po Zakonu o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15).

Članak 38.

Uredbu iz članka 1. ovog Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 39.

(1) Odluku iz članka 11. stavka 4. ovog Zakona ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Naputak iz članka 27. stavka 5. ovog Zakona ministar pravosuđa donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 40.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15).

Članak 41.

Do stupanja na snagu uredbe iz članka 1. ovoga Zakona sudske pristojbe plaćat će se sukladno Tarifi sudskih pristojbi koja je sastavni dio Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15).

Članak 42.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom definira se predmet ovog Zakona te propisuje da se u postupku pred sudovima plaćaju sudske pristojbe u skladu s odredbama ovog Zakona i u visini utvrđenoj Tarifom sudskih pristojbi koju uredbom donosi Vlada Republike Hrvatske.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuju se vrste sudskih postupaka u kojima se plaćaju sudske pristojbe te da pristojbene obveze nastaju i u drugim slučajevima propisanim Zakonom i Tarifom sudskih pristojbi.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se da je pristojbeni obveznik osoba na čiji se zahtjev ili u čijem interesu poduzimaju radnje pred sudom, a da sudske pristojbe za odluke prvostupanjskog suda plaća stranka koja je navedene sudske postupke i inicirala. Posebno se propisuje solidarnost pristojbene obveze u slučaju postojanja dvije ili više osoba koje su prema ovom Zakonu obvezne platiti sudsku pristojbu.

Uz članak 4.

Ovim se člankom propisuje trenutak nastanka pristojbene obveze za pojedine vrste radnji u sudskom postupku odnosno za pojedine vrste sudskih postupaka.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuju se mogući načini plaćanja sudskih pristojbi (bezgotovinski, gotovinski i državnim biljezima do 100 kuna), način prilaganja potvrde o uplati pristojbe, postupanje s državnim biljezima, izdavanje potvrde o plaćanju sudske pristojbe u državnim biljezima te dostupnost informacija o načinu plaćanja sudske pristojbe.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuju se načini izražavanje iznosa pristojbe (u apsolutnim iznosima u kunama te u postotcima) te način zaokruživanja iznosa pristojbi propisanih u postotku.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se poseban trenutak nastanka i posebna visina pristojbene obveze za podneske koji se sudu podnose u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava koji se primjenjuje u sudu (u trenutku podnošenja u visini polovice propisanog iznosa utvrđenog Tarifom sudskih pristojbi). Također se propisuje i posebna visina pristojbene obveze za odluke koje sud dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava koji se primjenjuje u sudu, a koja u slučaju uplate u roku od tri dana od dana elektroničke dostave iznosi polovicu propisanog iznosa utvrđenog Tarifom sudskih pristojbi. Ova posebnost pristojbenog režima za elektroničku komunikaciju sudova i stranaka propisuje se radi poticanja elektroničke komunikacije i administrativnog rasterećenja sudova.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuje se zastarni rok prava na naplatu sudske pristojbe u trajanju od pet godina od isteka godine u kojoj je pristojba trebala biti plaćena.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se da su prihodi od naplate sudskih pristojbi prihod državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisuje se mogućnost oslobođenja stranaka od obveze plaćanja sudske pristojbe u slučajevima u kojima bi takvo plaćanje ugrozilo nužno uzdržavanje stranke i njezine obitelji, a koji je postupak posebno reguliran Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, broj 143/13) i Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17). Također se propisuje da se oslobođenje od obveze plaćanja pristojbi dano u kaznenom postupku primjenjuje i u postupku ovrhe odluka donesenih u tom postupku, ako se provedba ovrhe zahtijeva ili predlaže u roku od tri mjeseca od dana kada je odluka stekla svojstvo ovršnosti, za koji se rok smatra da nije došlo do bitnih promjena u mjerodavnim okolnostima na temelju kojih je oslobođenje i dano.

Uz članak 11.

Ovim člankom izrijekom se navode osobe i tijela koja su u svim sudskim postupcima i za sve sudske radnje oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi, a s obzirom na njihova posebna svojstva. Za strane države ovo se oslobođenje previđa u slučaju postojanja posebnog međunarodnog ugovora ili uzajamnosti, o čemu mjerodavna objašnjenja daje Ministarstvo pravosuđa.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se iznos pristojbene obveze za stranke koje nisu oslobođene plaćanja sudske pristojbe ako u postupku sudjeluju ili sudske radnje poduzimaju zajedno sa oslobođenim strankama.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuje se da kada stranka oslobođena od plaćanja pristojbi uspije u postupku pristojbe koje bi ona trebala platiti da nije bila oslobođena plaća stranka koja nije oslobođena od plaćanja pristojbi, i to u omjeru u kojem je oslobođena stranka uspjela u postupku, pri čemu pristojbena obveza nastaje nakon pravomoćnog završetka postupka.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuje se da se u parničnom postupku pristojbe plaćaju prema vrijednosti predmeta spora u vrijeme podnošenja tužbe, za što se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe kada je predmet spora pravo na uzdržavanje ili potraživanje pojedinih iznosa zakonskog uzdržavanja (zbroy zatraženih davanja za tri mjeseca ako se uzdržavanje ne traži za kraće vrijeme).

Uz članak 16.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u slučaju postojanja više tužbenih zahtjeva u jednoj tužbi, suparničarstva kada su predmet spora istovrsni zahtjevi ili obveze utemeljeni na bitno istovrsnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi za koje je nadležan jedan sud te u slučaju postojanja supsidijarnih tužbenih zahtjeva prema jednom ili više tuženika.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u parnicama za diobu imovine.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u slučaju kada je predmet spora pravo na nasljeđivanje na cijeloj ostavini, dijelu ostavine ili određenoj stvari iz ostavine.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u parnicama u kojima je predmet spora izvršenje kakve radnje, trpljenje, nečinjenje, izjava volje, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja određenog prava ili pravnog odnosa ili utvrđivanje istinitosti ili neistinitosti neke isprave, kada se kao vrijednost predmeta spora uzima iznos koji je tužitelj naznačio u tužbi, a najmanje 10.000,00 kuna.

Uz članak 20.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u parnicama za poništenje arbitražnog pravorijeka te u parnicama za proglašenje prestanka važnosti ugovora o arbitraži.

Uz članak 21.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u sporovima o otkazu ugovora o najmu ili zakupu, u sporovima zbog smetanja posjeda, u sporovima radi utvrđivanja ili osporavanja očinstva ili majčinstva, u sporovima radi utvrđivanja postojanja ili nepostojanja braka, poništaja braka ili razvoda braka, u sporovima o utvrđivanju reda prvenstva tražbina u ovršnom postupku te u postupku osiguranja dokaza prije pokretanja parnice.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se da se pristojbe u upravnom sporu plaćaju samo ako sud odbije tužbeni zahtjev ili odbaci tužbu, i to u visini propisanoj za neutvrdivu vrijednost spora.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuje se da se vrijednost predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u ostalim postupcima utvrđuje vrijednost odgovarajućom primjenom odredaba ovog Zakona koje važe za parnični postupak, ako Tarifom nije drukčije propisano.

Uz članak 24.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja vrijednosti predmeta spora radi naplate sudske pristojbe u postupku po pravnim lijekovima, kada se kao mjerodavna uzima vrijednost predmeta spora utvrđena u prvostupanjskom postupku. Također se propisuje i da se

u slučaju samo djelomičnog pobijanja sudske odluke pristojba plaća prema vrijednosti pobijanog dijela, kao i da se pristojba za pravni lijek koji se podnosi samo protiv odluke o troškovima postupka ili o sporednim potraživanjima plaća prema iznosu troškova postupka ili sporednih potraživanja.

Uz članak 25.

Ovim člankom propisuje se poseban način utvrđivanja iznosa sudske pristojbe u slučaju kada se vrijednost predmeta spora ne može utvrditi prema posebnim propisima ni prema odredbama ovoga Zakona, a kada se kao vrijednost predmeta spora uzima iznos od 10.000,00 kuna.

Uz članak 26.

Ovim člankom propisuje se izmjena visine pristojbene obveze u slučaju da sud utvrdi novu vrijednost predmeta spora, kada se pristojba plaća prema novoj vrijednosti predmeta spora od dana donošenja rješenja, i u slučaju preinačenja zahtjeva ili djelomičnog rješenja zahtjeva, kada se kao vrijednost predmeta spora uzima promijenjena vrijednost za sve podneske i radnje nakon takve promjene.

Uz članak 27.

Ovim člankom propisuje se obveza suda da vodi evidenciju utvrđenih pristojbenih obveza te plaćenih i neplaćenih pristojbi, pri čemu sadržaj i način vođenja ovih evidencija naputkom propisuje ministar pravosuđa. Posebno se propisuje obveza vođenja evidencija o utvrđenim pristojbenim obvezama koje treba platiti osoba oslobođena ove obveze te postupanje radi naplate ove pristojbe.

Uz članak 28.

Ovim člankom detaljno se propisuje postupak naplate neplaćene pristojbe u slučajevima nazočnosti stranke sudskoj radnji za koju se plaća sudska pristojba, u slučaju njezine nenazočnosti ovoj radnji i u slučaju kada sud putem pošte zaprimi podnesak za koji pristojba nije plaćena. Posebno se propisuje donošenje rješenja o sudskoj pristojbi, nadležnost sudskih službenika za donošenje ovog rješenja i njegov sadržaj te da se za donošenje ovog rješenja plaća dodatna pristojba u iznosu od 100,00 kuna.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisuje se nadležnost, postupak izjavljivanja te postupak donošenja odluke po pravnim lijekovima protiv rješenja o sudskoj pristojbi (prigovor i žalba).

Uz članak 30.

Ovim člankom propisuje se postupak provedbe ovrhe na novčanim sredstvima pristojbenog obveznika zbog neplaćanja sudske pristojbe koji provodi Financijska agencija, a po proteku roka od tri godine u kojem se ovrha ne provede ili ne provede u cijelosti odnosno u slučaju da ovršenik nema prebivalište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj i obveza Financijske agencije da osnovu za provedbu ovrhe dostavi nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave Ministarstva financija radi provedbe ovrhe na cjelokupnoj imovini ovršenika prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuje se nadležnost prvostupanjskog suda za poduzimanje radnji za naplatu sudske pristojbe.

Uz članke 32. – 35.

Ovim člancima propisuje se postupak vraćanja pristojbe za koju nije postojala obveza plaćanja, više plaćene pristojbe ili pristojbe plaćene za radnju koja nije izvršena. Propisana je obveza stranke da zahtjev za vraćanje uputi prvostupanjskom sudu u roku od tri mjeseca od dana pogrešnog plaćanja pristojbe odnosno saznanja da sudska radnja nije poduzeta, ali najkasnije u roku od jedne godine od dana plaćanja, nakon čega sud zahtjev prosljeđuje Ministarstvu pravosuđa uz svoje očitovanje o osnovanosti zahtjeva stranke, radi donošenja rješenja o vraćanju pristojbe protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor. Također se propisuje da se u postupku vraćanja pristojbe ne plaća sudska pristojba.

Uz članak 36.

Ovim člankom propisuje se da nadzor nad primjenom propisa o sudskim pristojbama te nadzor nad naplatom sudskih pristojbi obavljaju neposredno viši sud, Ministarstvo financija i Ministarstvo pravosuđa.

Uz članak 37.

Ovim člankom propisuje se primjena važećeg Zakona o sudskim pristojbama na pristojbene obveze nastale do dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Uz članak 38.

Ovim člankom propisuje se obveza Vlade Republike Hrvatske da Uredbu o tarifi sudskih pristojbi donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisuje se obveza ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi da odredi humanitarne organizacije na koje se odnosi oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe te obveza ministra pravosuđa da propiše naputak o sadržaju i načinu vođenja evidencije o sudskim pristojbama u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Uz članak 40.

Ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15).

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se da će se do stupanja na snagu uredbe iz članka 1. ovoga Zakona sudske pristojbe plaćati sukladno Tarifi sudskih pristojbi koja je sastavni dio Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15).

Uz članak 42.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.